

Rasmus Nyström (Lillan) och Per Öhagens (Tjorven) invigningstal under Pride 2023

Talare

Per Öhagen
Skådespelare
Rasmus Nyström
Skådespelare

Datum

2 augusti 2023

Plats

Stockholm

Många av er här framför scenen kommer hit, till Stockholm Pride, varje år för att ni behöver ert sammanhang, er familj, ert community. Ni har stannat kvar på er hemort för att det är där ni vill vara, där ni vill bo och där ni vill älska. Det är där ni ska få leva och vara precis dom ni föddes till att vara. Som två queers som lämnat våra mindre hemorter så vet vi att ni är dom riktiga hjältar. Ni som varje dag vaknar i Bjuv, Bengtsfors, Burträsk, Bollebygd eller Bromölla. Som rakryggat går till era arbeten där alla vet och där de flesta förhoppningsvis har lärt sig acceptera er. Ni som vågar komma tillbaka på Måndag efter semestern och säga ”jag har varit på Stockholm Pride”. Ni är våra hjältar och ni för vår kamp framåt, varje dag genom att bara vara ni. Öppna, stolta, älskande. Ni som säger ifrån i fikarummet när någon uttrycker sig homofobt, transfobt eller rasistiskt. Ni är våra hjältar! Vi står tillsammans med er! Att kunna komma ut och stå stolt är ett privilegium. Ett privilegium som några av oss har men som tas ifrån oss world wide, just nu. Men ta ett steg i taget och luta dig mot denna familj, detta community som alltid kommer att stå här med öppna armar och oändlig kär. Det är fantastiskt att vara vi ikväll. Här i Pride park. Jag står här för att jag såg After Dark första gången på Svt 1981. Då var jag 4 år. Jag står här för att jag såg La Dolce Vita med After Dark 2004. Då var jag 12 år. Tänk om Christer Lindarw, Lasse Flinckman och Roger Jönsson inte hade startat den där dragshowen 1976. Tänk om vi inte hade haft public service och en kvinna som Karin Falck som släppte fram killarna och sände deras dragshow på bästa sändningstid på DÅ hade vi två förmodligen inte stått här idag. För det är vi evigt tacksamma. Vi står här idag som konstnärer. Skådespelare och dragartister. Vår väg ledde oss hit. Toni Morrison sa: ”Detta är tiden när konstnärer går till arbetet. Det finns ingen tid för förtvivlan. Ingen plats för självömkan. Inget behov av tystnad. Inget rum för rädsla. Vi talar. Vi skriver. Vi skapar språk. Det är så vår civilisation kan läka.” I våras satte vi ihop en guidad tur för barn av vår arbetsplats och allas vår nationalscen – Dramaten. När bilden på oss släpptes så

kom reaktionerna från ett visst riksdagsparti nästan omedelbart. Vi blev sexualiserade och vår lämplighet i mötet med barn ifrågasatt. Debatten blossade upp. Kunniga skribenter gick ut och försvarade konstens frihet och fick även förklara att en man i klänning var hela teaterns ursprung från en tid då konservativa, trångsynta män inte tillät kvinnor att stå på scenen. Något som borde passa ett konservativt parti med påvisat usel kvinnoosyn tänkte vi men korståget mot DRAG fortsatte på twitter och debattsidor. James Baldwin sa: "Konstnärer finns för att störa friden. Dom måste störa friden. Annars, kaos." Och som några av er kanske vet tar vi vårt jobb på största allvar. Men vi tror inte att alla påhopp och rena lögner handlar om någon djupare analys som rör barn eller den konstform som är drag. Vi tror att detta bygger på djup okunskap kring drag som konst, men framförallt en utbredd homofobi och transfobi som nu tydligen kan yttras i det offentliga rummet utan represalier. Dramaturgin är hämtat från Ryssland, Polen, Ungern, Italien, USA – för att nämna några. Efter flera år av rasistiska uttalanden, en allt mer inhuman lagstiftning kring asyl och invandring – så står regnbågsflaggan och vårt community på tur. Man gör partipolitik av våra liv, kroppar och mänskliga rättigheter. Putin legitimerade sitt anfällskrig mot Ukraina genom att kalla ukrainarna för nazister. Vi dragqueens jämförs av Jimmie Åkesson i partiledardebatten på SVT med just nazister. Och vi är om Björn Söder får bestämma – även pedofiler. Jimmie, Det är Miss Shamless som läser sagor för barn och ingen annan. Jimmie och Björn – om ni varit på Lillan och Tjorvens lilla teaterguidning eller sagoläsning så hade ni förstått att en dragqueen – en skådespelare ALLTID anpassar sitt manus och kostym efter den givna mål. En riksdagsledamot skulle väl aldrig bära svastika i riksdagen? Enkelt! Vi vill citera Tage Danielsson: "Samhällsmoralen gror ur gräsrötter. Gör den inte det beror det på att den har gödslats med för mycket skit uppifrån." Gud vad fina ni är! Vänd er om och se på varandra. Ni är här. Ni showed up och är helt fantastiska. Pride politiseras och ni dök upp på manifestationen. En av våra största svenska hjältar och ikoner är och kommer alltid att vara Barbro Westerholm. Denna knivskarpa politiker som 1979 mötte våra modiga bröder och systrar på socialstyrelsens trappa och lyfte sjukdomsstämpeln från oss. Barbro vi är dig evigt tacksamma och vi kommer aldrig att glömma din kamp och ditt enträgna arbete för oss. MEN tiderna förändras och nygamla krafter har tagit plats i maktens korridorer. Vår regerings arbete lutar sig just nu mot en brun grund med rötter från 30-talet. Det Karl Gerhard, salig i åminnelse, kallade "Den Ökända Hästen Från Troja". Det här låter som en saga som inte är lämplig för barn och som vi gärna skulle plocka bort från barnhyllan på våra

bibliotek. Men det här ingen dystopisk bok – det är den verklighet vi lever i. Men en sak vet vi – ett järnrör kan aldrig slå ihjäl fantasin. En dragqueen kan aldrig göra någon av de femåriga flickorna, pojkarna eller ickebinära barnen homosexuella eller transsexuella – för dom föddes som det. Men om vi båda hade fått en saga läst av en dragqueen eller en liten teaterguidning när vi var barn så hade vi förstått att vi inte var ensamma. Att dessa rum som litteraturen, konsten, teatern, musiken erbjuder är rum som också tillhör oss och där alla får vara precis som dem är. Där får vi mötas, skapa och drömma fritt. Sover ni? Tvinga oss inte köra huvud, axlar, knä och tå. Nej jag vet att du inte kommer upp när du går för djupt. Nelson Mandela sa: ”Vad vi fruktar mest är inte att vara otillräckliga. Vår djupaste rädsla är att vara omåttligt kraftfulla. Det är vårt ljus, inte vårt mörker som skrämmer mest. Att spela obetydlig förbättrar inte vägen. Det finns ingenting upplyst med att förminska sig för att andra inte ska känna sig osäkra. När vi låter vårt eget ljus lysa, ger vi omedvetet andra tillåtelse att göra detsamma.” Stockholm Pride firar 25 år! Årets tema är mångfald. Så utöver att vi ska kunna få bli pissfulla den här veckan, dansa så stort och fjolligt vi kan eller hängla med vem vi vill, samtycke gäller alltid – så är det några saker vi vill understryka och översätta om någon började förfesten lite tidigt idag. När någon diskrimineras och utsätts för rasism – så är det ALLAS VÅR KAMP. När en koran bränns utanför en moské – så är det ALLAS VÅR KAMP. När en kvinnas rätt till sin egen kropp och den aborträtt som vi sett som självklar – politiseras och ifrågasätts – så är det ALLAS VÅR KAMP. När en person hindras från att delta på grund av sin funktionsvariation – så är det ALLAS VÅR KAMP. Vi känner inte längre igen vårt gamla Sverige. De rättigheter vi har kämpat för sen 50-talet ifrågasätts av folkvalda politiker. Vårt Sverige som en gång stod för internationell solidaritet och amnesti för de som behöver, som en gång kämpade MOT apartheid, söker nu allianser med aspirerande diktatorer för att ta Sverige in i Nato. Sverige är nu landet med det största folkvalda partiet med rötter i nazismen i världen. Världens en gång mest jämlika land har nu snabbast växande inkomstklyftor. Den gemensamma välfärd som vi kämpat för hela 1900-talet monteras ner och säljs ut – till vrakpriser. Vi upplever en backlash som liknar 1930-talet globalt och nationellt. Regnbågsflaggan smutskastas och förbjuds. Det upprättas hbtq + fria zoner i Europa. Transbarn förnekas sin rätt att existera på sina egna villkor. Människor som flytt undan våld och krig ska skickas tillbaka dit de kom ifrån. Är detta vad klockan är slagen? Vad händer med ”rör inte min kompis”? Vad händer med borttagandet av sjukdomsstämpeln? KAMPEN mot homo och transfobin som folkvalda politiker och nättroll tillsammans – spyr ut över oss är – ALLAS VÅR

KAMP.Kampen för etnisk mångfald och fortsatt integration är ALLAS VÅR
KAMP.Kampen för en rättvis, fungerande skola är ALLAS VÅR
KAMP.Kampen för transpersoners rättigheter är ALLAS VÅR
KAMP.Kampen för att få älska vem man vill är ALLAS VÅR KAMP.Vi måste
alla komma ut i ljuset där vi bor.Där vi arbetar.Där vi lever och älskar.Vi måste
bli arga igen, inte snälla – vi är homosexuella (och bi, trans, queer och
plus).Olof Palme sa en gång:”Fördomen har alltid sin rot i vardagslivet. Den
gror på arbetsplatsen och i grannkvarteret. Den är ett utlopp för egna
misslyckanden och besvikelser. Den är framför allt ett uttryck för okunnighet
och rädsla.”Den legendariska dragartisten, aktivisten och skådespelaren Taylor
Mac sjöng en gång:We’ve nothing to fear but fear itselfFear itselfFear itselfBut
I’m afraid of fear itselfFear itselfFear itselfBut I’m afraid ofAll aloneAll
aloneBut We’ve nothing to fear butFear itselfFear itselfSKÅL TA MIG
FAAAN!!HAPPY PRIDE!!

Taggar

2020-tal, 2023, Invigningstal, Pride

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/razmus-nystrom-lillan-och-per-ohagens-tjorven-invigningstal-under-pride-2023>